

VIAȚA ȘI JURNALUL LUI JIM ELLIOT

Jurnalul de viață al unui pamântean cu o gândire cerească. Jim Elliot a fost plin de pasiune pentru Cristos și un bărbat al rugăciunii.

Cartea *Viața și jurnalul lui Jim Elliot*, plină de extrase din jurnale și scrisori personale, ne dă posibilitatea să ne inspirăm din viața acestui om extraordinar, privind luptele sale, ambițiile sale, iubirile sale, visele sale și pasiunea lui copleșitoare pentru Cristos și Împărăția Sa.



Dacă aspectele cotidiene ale vieții te copleșesc și ai nevoie de încurajare și de întărirea credinței, această carte este foarte potrivită pentru tine. Cred că întâlnirea cu *Viața și jurnalul lui Jim Elliot* este începutul unei călătorii în căutarea unor exemple autentice de sacrificiu de sine și de credincioși care își poartă crucea cu demnitate. Mărturiile de credință prezentate în această carte te vor îndemna la o viață dedicată pe deplin lui Cristos până la capăt!



Vorbim adesea despre discernerea vocii lui Dumnezeu, dar cât de mult suntem interesați să ascultăm de Dumnezeu și să rămânem în voia Lui? Ascultarea de Domnul și supunerea față de Biblie reprezintă câteva dintre lecțiile de viață pe care le consider esențiale și pe care le putem învăța și înțelege mai bine din *Viața și jurnalul lui Jim Elliot*. Această carte-mărturie scrisă de soția lui îmi servește întotdeauna ca o verificare a sufletului și a realității. Ei au trăit cu eternitatea mereu în minte.



Această carte nu se rezumă doar la a fi o lectură inspirațională; ea este esența vie a mărturisirii evanghelice.

Alte cărți de Elisabeth Elliot
apărute la Editura Scriptum:

Adăpostit în mâna Lui
Armonia promisiunilor Sale
Călăuzirea lui Dumnezeu
Cărarea singurătății
Consacrare cu bucurie
Fii încrezătoare!
Fii liniștit, suflete!
Pasiune și puritate
Prin porțile splendorii
Viața și jurnalul lui Jim Elliot

Cu dragoste, de Valerie Elliot Shepard

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ELLIOT, ELISABETH

Viața și jurnalul lui Jim Elliot / Elisabeth Elliot. - Oradea: Scriptum, 2024

ISBN 978-606-031-191-1

2

929

ELISABETH ELLIOT

VIAȚA ȘI JURNALUL LUI JIM ELLIOT

UN BĂRBAT OBIȘNUIT
CU O MISIUNE EXTRAORDINARĂ



Editura Scriptum®
Oradea

Pentru mai multe informații despre Elisabeth Elliot, vizitează
www.elisabethelliott.org

Originally published in U.S.A. under the title

Shadow of the Almighty

by Elisabeth Elliot

© 1958, 1989 by Elisabeth Elliot

All Rights Reserved.

Published by arrangement with Elisabeth Elliot Foundation.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune, sub titlul

Viața și jurnalul lui Jim Elliot

de Elisabeth Elliot

© 2024 Editura Scriptum®

str. Simion Bărnuțiu nr. 2, 410204 Oradea - Bihor

Tel./Fax/Robot: 0259-457.428

E-mail: scriptum@scriptum.ro

Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Traducerea Anca Brășfălean, Lidia Pop

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română.

Cu excepția situațiilor când se specifică altfel, citatele biblice folosite provin din traducerea Bibliiei în limba română: NTR – Noua Traducere Românească și VDC – Versiunea D. Cornilescu. Alte traduceri ale Bibliiei din limba engleză: ASV – American Standard Version, JBP – J.B. Phillips, NIV – New International Version și RSV – Revised Standard Version.

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.*

ISBN 978-606-031-191-1

Tiparul executat în U.E.

Lui Valerie

*Cred că scrierile tatălui tău,
pe care tu nu ți-l amintești,
te vor ajuta într-o bună zi să-l cunoști
într-un mod în care ceea ce îți povestesc eu despre el
nu ar putea s-o facă.*

*Și mă rog ca, pe măsură ce îl cunoști,
să înveți să-L iubești pe Cel pe care L-a iubit el
și să-L urmezi cu aceeași credincioșie.*



*Cel ce locuiește
la adăpostul Celui Preainalt
se odihnește la umbra
Celui Atotputernic.*

— PSALMUL 91:1



CUPRINS

<i>Mulțumiri</i>	9
<i>Prefață</i>	11
<i>Introducere</i>	15
<i>Prolog</i>	19

PARTEA I

PORTLAND, OREGON, 1927 – 1945

1. Rădăcini adânci.....	27
2. Orator și gunoier	33

PARTEA A II-A

WHEATON, ILLINOIS, 1945 – 1949

3. Diploma de copil al lui Dumnezeu	47
4. Direct spre țintă	61
5. Flacăra aprinsă.....	75

6. Scrutați întunericul.....	85
7. Vinul năucitor	97
8. Oaia menită altarului.....	115
9. Îndrumat de Dumnezeu	119
10. Renașterea	125

PARTEA A III-A

PORTLAND, OKLAHOMA, WISCONSIN, INDIANA,
ILLINOIS, PORTLAND, 1949 – 1952

11. Un alt examen: timpul liber	135
12. Modul de închinare: un nou test	151
13. Aceste voci m-au îndemnat.....	167
14. Modelul testat	179
15. Într-un punct mort.....	189
16. La timpul potrivit	199
17. Cu mâna pe plug	205

PARTEA A IV-A

ECUADOR, 1952 – 1956

18. Pe drum	217
19. Visurile sunt deșarte	225
20. Voia împlinită	239
21. Trei încercări ale credinței.....	259
22. Iată, acesta este Dumnezeuul nostru	275
23. Punerea în practică a modelului	287
24. Împlinirea misiunii.....	305
<i>Epilog</i>	321



MULȚUMIRI

Într-o după-amiază, cu vreo două luni înaintea morții lui Jim, frunzăream printre scrisorile și jurnalele sale. M-am întors spre el și i-am spus: „Mă bucur că le-am păstrat. O să am nevoie de ele ca să-ți scriu biografia.” El a comentat ceva despre ideile mele năstrușnice și și-a continuat lectura revistei *Times*.

La puțină vreme după moartea lui, am început să strâng scrierile pe care le lăsase. Marilou McCully, Olive Fleming, Barbara Youderian și Marj Saint mi-au fost încă de la început prietene adevărate și un sprijin de nădejde în această muncă. Când m-au rugat să întrerup lucrul la biografie, pentru a scrie *Prin porțile splendorii*, am luat avionul către New York, unde Melvin Arnold, de la Editura Harper & Brothers, a citit prima variantă a manuscrisului. Încurajările sale mi-au fost de mare ajutor, ca de altfel și sfatul său în calitate de editor.

Sunt profund recunoscătoare familiei lui Jim pentru sprijinul pe care mi l-a dat în strângerea materialului despre primii lui ani de viață, și pentru generozitatea cu care mi-au pus la dispoziție scrisorile primite

VIAȚA ȘI JURNALUL LUI JIM ELLIOT

de la el: tatălui și mamei lui, familiei lui Fred Elliot din Portland; fraților săi, Bob, de asemenea din Portland, și Bert din Yurimaguas, Peru; surorii sale, Jane Hawthorne din Wheaton, Illinois. Aș vrea, de asemenea, să le mulțumesc prietenilor lui Jim, Werner Durtschi și Wayne McCroskey din Portland, pentru contribuția pe care au adus-o prin rememorarea unor secvențe din anii de școală ai lui Jim; lui Dick Fisher din Astoria, Oregon, îi sunt recunoscătoare pentru amintirile sale vii despre primii ani ai lui Jim și pentru scrisoarea de la el, pe care mi-a încredințat-o mie; îi mulțumesc Oliviei Fleming pentru scrisoarea pe care soțul ei, Pete, a primit-o de la Jim și Evelynei Corkum din Seattle, care mi-a făcut cunoscută influența pozitivă pe care Jim a avut-o asupra ei în anii de liceu; îl amintesc aici și pe Ron Harris pentru amintirile sale despre vizita pe care Jim i-a făcut-o în Mexic; pe Eleanor Vandevort din Sudan și Bill Cathers din Ecuador, care mi-au dat scrisorile primite de la Jim; mai este și fratele meu din Costa Rica, Dave Howard, care a contribuit cu amintirile sale din anii de facultate. Sam Saint din New Jersey a avut amabilitatea de a citi manuscrisul și mi-a dat sugestii constructive. Mardelle Senseney și Ruth Keenan din Shell Mera, Ecuador, m-au ajutat de asemenea, verificând numeroasele referințe din Scriptură.

Le mulțumesc în mod deosebit lui Bill și Irenei Cathers pentru că și-au asumat toată responsabilitatea aici, în stația din inima junglei, ca eu să pot scrie.

— ELISABETH ELLIOT

Shandia, Ecuador

Aprilie, 1958



PREFAȚĂ

*Numai atunci când urmăm întru totul poruncile lui Dumnezeu,
putem fi siguri că Îl cunoaștem cu adevărat. Cel care spune
că-L cunoaște pe Dumnezeu, dar nu-I dă ascultare,
nu numai că este un mincinos, dar se înșală singur. În adevăr,
cu cât cineva învață mai mult să asculte poruncile lui Dumnezeu, cu
atât mai adevărat și mai deplin își arată dragostea
față de El. Ascultarea este testul prin care ne verificăm dacă trăim
într-adevăr „în Dumnezeu” sau nu. Viața celui care spune că trăiește
cu Dumnezeu trebuie să poarte pecetea lui Cristos.*

— I IOAN 2:3-6 JBP

Aceste cuvinte din Epistola lui Ioan, scrise în jurul anului '90 d.Cr., constituie crezul vieții lui Jim Elliot. Ascultarea duce la cunoștință și este expresia dragostei față de Dumnezeu. Ascultarea înseamnă că umblăm cu Dumnezeu, trăim

VIAȚA ȘI JURNALUL LUI JIM ELLIOT

în Dumnezeu. Și trăind în El, viețile noastre poartă pecetea lui Cristos.

Poate că nu toți cei care vor citi această carte vor dori să-L cunoască pe Dumnezeu. Alții poate că vor dori, însă vor cădea pradă înșelăciunii despre care vorbește Ioan. Alții poate Îl vor cunoaște și-L vor asculta, dar se vor îndoii de valoarea acestei cunoștințe și a acestei ascultări. Cred că această carte are ceva de spus tuturor. Dacă cei din prima tipologie vor într-adevăr să-L cunoască pe Dumnezeu, ar putea învăța cum să-L cunoască. Cei din grupa a doua pot descoperi că pierd mult dacă nu-și însoțesc credința cu fapta. Iar cei din a treia categorie se vor simți încurajați să meargă mai departe.

Țelul lui Jim era să-L cunoască pe Dumnezeu. Calea sa, ascultarea, era singura care-l ducea la țelul său. Unii vor spune că a avut parte de un sfârșit tragic, dar, înfruntând moartea, el a arătat că mulți au murit din pricina ascultării de Dumnezeu.

El și cei care au murit împreună cu el au fost numiți eroi, „martiri”. Eu nu sunt de acord. Și nici ei n-ar fi.

La urma urmei, este oare vreo deosebire între a trăi pentru Cristos și a muri pentru El? Ultima nu este, oare, concluzia firească a celei dintâi? Mai mult, a trăi pentru Dumnezeu înseamnă a muri în fiecare zi, așa cum spune apostolul Pavel, înseamnă a pierde totul, pentru a-L câștiga pe Cristos. Doar așternându-ne viețile la picioarele Lui, ni le câștigăm cu adevărat.

Legătura dintre om și Dumnezeu trebuie să fie cât mai concretă. Manifestările sale sunt cuprinse în viața de fiecare zi. Să nu uităm că orice legătură dintre Dumnezeu și om are ca premisă esențială faptul că *Dumnezeu Însuși* a trăit ca un om de rând – S-a născut într-o iesle, a trudit într-o tâmplărie, a predicat într-o barcă de pescari, a șezut, obosit, lângă o fântână, unde a stat de vorbă cu o femeie de moravuri ușoare, a mâncat, a băut, a umblat cu oameni obișnuiți și a acceptat o moarte dezonorantă – pentru ca noi să ne putem recunoaște în El. Nimeni nu L-a numit erou sau martir. Făcea doar Voia Tatălui Său și o făcea *din toată inima*.

Cei care vor să-L cunoască, trebuie să-I urmeze calea. Aceștia sunt „martirii” în sensul pe care Biblia îl dă cuvântului, ceea ce de fapt

PREFAȚĂ

înseamnă pur și simplu „martori”. În viață, ca și în moarte, suntem chemați ca „martori” – să purtăm pecetea lui Cristos.

Cred din toată inima că Jim Elliot a fost un astfel de om. Scrisorile și jurnalele lui sunt dovezi concludente în acest sens. Nu pot să le păstrez numai pentru mine, pentru că nu sunt doar ale mele. Ele reprezintă o parte din povestea unui om și a relației sale cu Cel Atotputernic. Ele sunt mărturii.

„Scriu așa cum vorbesc – fără să mă gândesc prea mult înainte – și uneori risipesc în zadar cerneala”, îmi scria Jim în 1948. „Cred că Browning e cel care, fiind o dată întrebat despre o scriere a sa din tinerețe, a răspuns: «Atunci când am scris acele rânduri, doar doi oameni cunoșteau înțelesul lor: eu și Dumnezeu. Acum numai Dumnezeu le mai știe înțelesul.» Tot așa cu orice ciudățenie, o îndepărtăm ca pe un avorton al minții care își face rău sieși, complicându-se mereu.”

Odată, în 1952, i-am spus lui Jim că i-am trimis unei prietene un fragment dintr-o scrisoare primită de la el. Iată răspunsul lui:

„Nu mă încântă prea mult ideea că trimiți altora scrisorile mele. Nu-mi face plăcere să scriu cu gândul că poate un cititor, mai puțin binevoitor decât tine, îmi va explora gândurile. Mărturisesc astfel că nu încerc să te impresionez cu scrisorile mele. De-abia dacă le recitesc, îmi pasă prea puțin de gramatică și punctuație și știu bine că scrisul meu lasă de dorit. Nu îmi rămâne decât să am încredere că vei alege fragmente reprezentative pentru a le trimite unor oameni cărora știi că nu poți să le dezvălui totul.”

Eu însă n-am selectat, n-am cenzurat nimic din ceea ce am crezut că ar putea întregi imaginea adevărată a lui Jim, așa cum l-am cunoscut eu. Cititorul va remarca desigur frecvența cu care reapar anumite idei în scrierile lui Jim. Și, poate, se va întreba dacă nu cumva, în unele capitole, n-am inclus doar părți în care se vorbește despre creșterea spirituală, în defavoarea celor care se referă la partea mai „pământească” a personalității sale. Aș avea de spus doar atât – în ceea ce privește recurența unor idei și pasajele care dezvoltă ideea creșterii spirituale, m-am străduit ca secvențele alese să fie reprezentative pentru scrierile lui Jim, astfel că numărul fragmentelor despre un anumit subiect, sau dintr-o anumită perioadă, sunt direct proporționale cu materialul cuprins

VIAȚA ȘI JURNALUL LUI JIM ELLIOT

în scrisorile și jurnalele sale. Uneori a scris doar pe teme religioase, alteori a scris doar despre lucruri mai pământești.

Pe când avea vreo 20 de ani, Jim s-a rugat astfel: „Doamne, dă-mi biruință, nu pentru gloria mea, ci pentru a se vedea în mine ce înseamnă să-L cunoști pe Dumnezeu.” Cu mine a împărtășit mai mult decât cu oricine altcineva. A fost deci viața lui una extraordinară? Îl voi lăsa pe cititor să hotărască acest lucru, dându-i spre citire aceste pagini. Dacă răspunsul va fi „Da” – dacă cititorul descoperă în ele „pecetea lui Cristos” și crede că acest lucru este extraordinar – oare ce-am putea spune despre starea lumii creștine de azi?



INTRODUCERE

Nu cu mult timp în urmă am luat cina împreună cu un grup de liceeni și studenți credincioși și mi-a venit ideea să-i întreb dacă aveau eroi. S-au uitat unii la alții și apoi m-au privit nedumeriți. Eroii? Ce înseamnă asta?

Eram uluită. În timp ce ei încercau tot soiul de definiții, mi-am amintit de lista lungă de eroi pe care o aveam în minte când eram de vârsta lor. Mi-ar fi fost ușor să răspund acestei întrebări și nici n-ar fi fost nevoie să definesc cuvântul. Ghedeon, David, Daniel, Șadrac, Meșac și Abed-Nego, Hans, eroul din Haarlem, Florence Nightingale și Abraham Lincoln figurau pe lista mea, împreună cu mulți misionari din secolele XIX și XX.

Răspunsul comesenilor mei a fost „Nu”. N-aveau eroi. Bine – am insistat eu – dar cel puțin admirați pe cineva?

A urmat o pauză scurtă și apoi, șovăind, mi-au răspuns: Da, câteva vedete de muzică rock, niște atleți – oameni care nu erau modele de urmat, ci pur și simplu aveau o țință și munceau serios pentru a-și atinge țelul.

VIAȚA ȘI JURNALUL LUI JIM ELLIOT

Cu părere de rău pentru acești tineri și întrucâtva dezamăgită, i-am întrebat dacă exista totuși cineva cu care le-ar fi plăcut să semene. Răspunsul a fost prompt și categoric „Nu”. Nu voiau decât să fie ei înșiși, lucru care mie mi se părea destul de dificil. Când căutam matca și limanul, cu siguranță că avem nevoie de lumini care să ne călăuzească în această cale.

Mi-am amintit ce scrie în Evrei 13:7: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri care v-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu; uitați-vă cu băgare de seamă la sfârșitul felului lor de viețuire și urmați-le credința.” Mulți oameni mi-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu și cei dintâi au fost chiar părinții mei. Ne-au învățat să ne rugăm, să cântăm, să citim Biblia. Erau, zi de zi, un exemplu de credință pentru noi, luminile care ne călăuzeau pe cale, chiar dacă atunci nu ne-am dat seama de acest lucru.

Vecina mea de alături, Ruth Richie, întruchipa un alt model. Pentru mine, care aveam zece ani pe atunci, Ruth Richie, la cei cincisprezece ani ai ei, era o adevărată zână. În plus, era drăguță, avea vorba blândă, era feminină, neobișnuit de bună cu mica ei vecină de alături, așa timidă și nesigură cum era. Ruth a fost eroina mea. Îmi plăcea totul la ea, voiam să mă pieptăn ca ea, să merg ca ea, să vorbesc ca ea, *să fiu* ca ea.

La vârsta de doisprezece ani, o găseam încântătoare pe învățătoarea mea de la Școala duminicală. Numele ei era Jane White. Deși eram niște adolescenți nechibzuiți, ca toți adolescenții, totuși, din câte îmi amintesc eu, răbdarea ei cu noi n-avea margini (timp de 54 de ani a predat liceenilor). Ne-a invitat pe toți la nunta ei și, mai târziu, la o petrecere – prima ei petrecere în calitate de soție. M-a cucerit modul cum își aranjase micuțul ei apartament. Îmi plăceau și hainele ei. Pentru mine era desăvârșită.

În casa noastră au poposit o mulțime de misionari, iar în liceu și în facultate am citit biografii ale misionarilor. Viețile unor oameni ca Hudson Taylor, David Brainerd, John și Betty Stam, Amy Carmichael mi-au influențat puternic dorințele și aspirațiile. Ei au devenit modelele mele, împreună cu alții pe care i-am cunoscut personal.

Cred că nu exagerez spunând că sute de tineri mi-au mărturisit că *Viața și jurnalul lui Jim Elliot* a avut asupra vieților lor o înrăurire

INTRODUCERE

mai mare decât orice altă carte, în afară de Biblie. Oamenii aceștia nu vehiculează în vocabularul lor cuvântul „erou”, dar mi-au dovedit în felurite moduri că Jim Elliot a fost – ei bine, da – un *model*. Mulți l-au considerat astfel. Alții au spus: „Cartea aceasta mi-a schimbat viața.”

Sper ca aceste mărturisiri să fie un avertisment, căci niciodată nu poți fi îndeajuns de atent în alegerea cărților pe care le citești. Istoria acestui om ne învață trei lucruri:

- ➔ Ne dezvăluie un model de urmat, nu neapărat desăvârșit, ci imaginea unui om ale cărui trăiri sunt asemănătoare cu ale noastre, și a cărui inimă e dăruită în întregime lui Dumnezeu.
- ➔ Ne arată cum dragostea lui Dumnezeu, aceeași în toate timpurile, a lucrat în cei douăzeci și opt de ani de viață ai unui om al veacului nostru.
- ➔ Ne demonstrează că ascultarea cere sacrificii, dar că răsplata este neprețuită, fiind printre puținele lucruri pe care *nu ne putem permite să le pierdem*.

Mă gândesc la tânărul detectiv din Belfast care mi-a mărturisit teama care îl cuprindea când mergea zilnic în zona bombardată a orașului – căci în orice moment putea fi împușcat.

„Am soție și copii, mi-a spus el, și mi-e teamă pentru ei. Am primit însă de la cineva *Viața și jurnalul lui Jim Elliot*. O citeam seara înainte de culcare, plângând și rugându-mă (astfel, mi-a trebuit mult timp să o termin), dar m-a întărit în credință. Dacă Jim Elliot și-a primejduit viața pentru Dumnezeu, pot să o fac și eu.”

Mă rog ca cei ce au urechi de auzit să mediteze la „sfârșitul felului de viață” al lui Jim și să urmeze exemplul credinței lui.

— ELISABETH ELLIOT
Magnolia, Massachusetts
Octombrie, 1988



PROLOG

În 1949, pe când era student, Jim a scris aceste cuvinte:
*Nu este nesăbuit cel care renunță la ceea ce nu poate păstra,
pentru a câștiga ceea ce nu are cum să piardă.*

Șapte ani mai târziu, într-o după-amiază caniculară de duminică, departe de camera unde scrisese aceste rânduri, Jim, împreună cu alți patru tineri, își pregăteau cina. Poposiseră pe o fâșie de nisip alb pe malul râului Curaray, undeva în adâncul pădurii mereu spălate de ploi a Ecuadorului, așteptând un grup de oameni de care se simțeau foarte apropiați, fără să-i fi întâlnit vreodată – ucigași cruzi, rămași în epoca de piatră, cunoscuți sub numele de Auca.

Cu două zile înainte, speranțele lor de ani de zile fuseseră parțial împlinite. Chiar pe plaja unde stăteau acum întâlniseră deja trei dintre acești indieni. Prima lor întâlnire pașnică, îndelung pregătită și mult așteptată, a fost pentru toți un succes. Tânărul, însoțit de cele două

VIAȚA ȘI JURNALUL LUI JIM ELLIOT

femei, a ieșit din verdeața junglei pe celălalt mal al râului și, după o ușoară ezitare, îi strânse mâna lui Jim, care i-a condus la albiile de pe partea opusă a apei. La început, sălbaticii, pe bună dreptate, s-au arătat neîncredători. Aflaseră de oamenii albi care zburau în pântecul unor păsări uriașe, asemenea celei care se odihnea acum pe nisip lângă ei, oameni care nu se dovediseră demni de încredere. Totuși, în timpul acelor lungi săptămâni în care acești cinci bărbați încercaseră să le arate prietenia lor, își dădură seama că nu era vorba de niciun șiretlic la mijloc. La început, oamenii albi au lăsat indienilor Auca daruri, ca cele pe care le primiseră și în alți ani – macete, oale pentru gătit, panglici, pânză. Acestea erau mai mult decât binevenite, iar indienii au început să aștepte sunetul aceluia *ayamu* galben care apărea cu regularitate (chiar dacă e puțin probabil că cineva care nu știe să numere până la trei ar putea ști ce înseamnă un interval de șapte zile). Când auzeau zgomotul mașinii, veneau în fugă de la culturile lor de manioc, din colibe lor mari, ovale, cu acoperiș de frunze, sau din josul râului unde pescuiau în bărcile lor scobite dintr-un trunchi de copac. Acei oameni ciudați erau din nou acolo, cu fețe albe, făcându-le semne cu mâna și strigând, lăsând apoi pe frânghie o găleată, în care indienii găseau tot felul de bunătăți. Dar ce-a fost asta? Deodată se auzi o voce puternică – chiar în limba lor! Omul acela vorbea cu ei. „Veniți! Suntem prieteni. Vă iubim. Vă suntem prieteni.” Să fie oare adevărat că nu voiau să le ia pământul, nu urmăreau să le distrugă recoltele, să leucidă oamenii, așa cum făcuseră alții? Câțiva au început să creadă acest lucru și le-a venit o idee. Ce ar fi să-i încurajeze pe acești oameni? N-ar fi bine să le cunoască intențiile? N-ar câștiga mai mult dacă s-ar înțelege cu străinii?

În săptămâna care a urmat, au adus daruri în același mod. În coșul care se învârtea încet la picioarele lor au așezat o coroană minunată din pene, împletită cu măiestrie, având în față o frunză de palmier, despicată. Ceva mai târziu, un indian extrem de întreprinzător a construit un mic avion foarte asemănător cu Piper Family Cruiser și l-a așezat pe acoperișul casei sale. Să fi pândit el oare casa din Arajuno, baza operațiunilor, unde pe un stâlp fusese așezat un avion tocmai în vederea unor asemenea inspecții? Sau să fi fost chiar ideea lui?